

Ärendenummer
TRV 2024/80281:1
Motpartens ärendenummer
Fi2024/01521

Dokumentdatum
2024-10-28

Konfidentialitetsnivå

Mottagare
Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
fi.ofa.k.remiss@regeringskansliet.se
e
Diariet
Gd-sekreterare
Webb- och projektstöd
Ärendeberedning Planering

Yttrande över betänkandet Nätt och jämnt - Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50)

1 Inledning

Trafikverket har anmodats svara på rubricerade remiss. Trafikverket har valt att primärt kommentera de frågor som ansluter till Trafikverkets ansvarsområden, nämligen frågor om utjämning av kostnader för gatu- och vägunderhåll för kommuner respektive för kollektivtrafik mellan kommuner och regioner.

Inkomstutjämningen mellan kommunerna har mycket stor betydelse för möjligheterna att tillhandahålla olika samhällstjänster på liknande villkor i olika delar av landet. Trafikverket kanaliserar årligen statsbidrag av olika slag till kommuner och regioner och samverkar också med kommuner och regioner om olika infrastruktursatsningar. Trafikverket strävar i dessa sammanhang efter att behandla kommuner och regioner lika, så att goda förutsättningar för näringslivets och hushållens transporter ska finnas i hela landet. Trafikverket avstår från att vidare kommentera de förslag till förändringar av utjämningssystemet som utredningen föreslår.

2 Utredningens förslag och Trafikverkets kommentar

Utredningen konstaterar (s 521 ff.) att komponenten gator och vägar i nuvarande utjämningssystem mellan kommunerna avser att utjämna för strukturella merkostnader kopplat till drift och underhåll av gator och vägar. Det görs genom två olika typer av tillägg: ett klimattillägg som kompenserar för högre kostnader för vinterväghållning, samt ett ortstillägg som dels utjämnar för hög trafikbelastning, dels för termiska sprickor och tjälkskador.

Ärendenummer
TRV 2024/80281:1
Motpartens ärendenummer
Fi2024/01521

Dokumentdatum
2024-10-28

Utredningen föreslår att en ny delmodell benämnd *gator och vägar* införs inom kostnadsutjämnningen. Komponenten för gator och vägar inom ramen för delmodellen för infrastruktur och skydd överförs till delmodellen för gator och vägar inom kostnadsutjämnningen, med fortsatt kompensation för klimatvariationer och trafikvolym på vägar och gator. Den genomsnittliga kostnaden föreslås därtill framöver uppdateras årligen med underlag från kommunernas räkenskapsammandrag.

Trafikverket fördelar årligen medel av betydande omfattning till underhåll och reinvesteringar i det statliga vägnätet. Fördelningen av medel och planerade åtgärder redovisas årligen i Trafikverkets underhållsplan¹ som gäller för de kommande tre åren. I Trafikverkets budgetprocess sker en fördelning av tillgängliga medel till olika typer av åtgärder i väg- och järnvägsanläggningen. Fördelningsnycklar som tar sin utgångspunkt i liknande kostnadskomponenter och resonemang som i Utjämningskommitténs betänkande används då av Trafikverket. Jämförelser med Trafikverkets system för medelstilldelning kan vara bra att göra i den fortsatta beredningen av kommitténs förslag i denna del.

När det gäller kostnadsutjämnningen för (trafikeringskostnaden) kollektivtrafik som bedrivs av kommuner och regioner föreslås beräkningen av kostnadsskillnaderna fortsatt baseras på tätortsbefolkningens storlek (i tätorter med minst 11 000 invånare), andel invånare i länet som pendlar över kommungräns, samt genomsnittligt avstånd för att samla 15 000 invånare. Kommittén konstaterar (s 616) att dessa variabler kan förklara 84 procent av variationen i kostnad för kollektivtrafiken.

I ett tidigare resonemang (s 607) konstaterar kommittén samtidigt att trafikeringskostnaden inte är hela kostnaden för kollektivtrafiken. Det finns också kostnader för infrastruktur med mera. Dessa kostnader, konstateras det, är ojämnt fördelade mellan länen. Trafikverket menar att infrastrukturkomponentens betydelse för kostnadsskillnaderna mellan regioner och kommuner skulle kunna analyseras vidare för att uppnå en högre precision i beräkningen av kostnadsskillnaderna för kollektivtrafik mellan regioner och kommuner. Trafikverket bistår gärna i en kommande beredning av dessa frågor.

¹ <https://trafikverket.diva-portal.org/smash/get/diva2:1846520/FULLTEXT01.pdf>

Ärendenummer
TRV 2024/80281:1
Motpartens ärendenummer
Fi2024/01521

Dokumentdatum
2024-10-28

Generaldirektör Roberto Maiorana har beslutat i detta ärende efter föredragning av Björn Hasselgren, senior utredningsledare. Ulrika Geeraedts, planeringsdirektör, Jonas Eliasson, måldirektör och Anders Silén, planeringssamordnare har deltagit i beredningen av ärendet.

Roberto Maiorana

Generaldirektör

Handläggare:
Björn Hasselgren
Senior utredningsledare

bjorn.hasselgren@trafikverket.se
Mobil: 070-7623316

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2024/80281:1, Motpartens ärendenummer Fi2024/01521, Dokumentdatum 2024-10-28, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.[Konfidentialitetsnivå]

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.